

Nydyrking ved Rostad gård, Målselv kommune

Biologiske utredninger

Bente Sved Skottvoll

**Nydyrking ved Rostad gård,
Måselv kommune**

Biologiske utredninger

Ecofact rapport: 280

www.ecofact.no

Referanse til rapporten: Skottvoll, B. S. 2013. Nydyrking ved Rostad gård, Målselv kommune – biologiske utredninger. Ecofact rapport 280, 24 s.

Nøkkelord: Nydyrking, Rostadalen, sumpskog

ISSN: 1891-5450

ISBN: 978-82-8262-278-3

Oppdragsgiver: Monica Rostad

Prosjektleder hos Ecofact: Geir Arnesen

Samarbeidspartnere:

Prosjektmedarbeidere: Bente Sved Skottvoll

Kvalitetssikret av: Geir Arnesen

Forside: Krøttersti ved ytterkant av avgrenset beiteområde, med vegetasjonssone mot Stenkjosen til høyre i bildet. Foto: Bente Sved Skottvoll

INNHold

1 FORORD	1
2 SAMMENDRAG	2
3 INNLEDNING	3
4 UTBYGGINGSPLANER OG INFLUENSOMRÅDET	3
5 METODE	5
5.1 DATAGRUNNLAG	5
5.2 VERKTØY FOR KARTLEGGING OG VERDI- OG KONSEKVENSVURDERINGER	5
5.3 FELTARBEID	8
6 RESULTATER	8
6.1 KUNNSKAPSSTATUS FØR DENNE UTREDNINGEN	8
6.2 NATURGRUNNLAGET	8
6.2.1 <i>Berggrunn og sedimentforhold</i>	8
6.2.2 <i>Sedimenter</i>	9
6.2.3 <i>Topografi og bioklimatologi</i>	10
6.2.4 <i>Menneskelig påvirkning</i>	10
6.3 RØDLISTEDE ARTER	10
6.4 VEGETASJON OG NATURTYPER	11
6.4.1 <i>Vegetasjon i tiltaksområdet</i>	11
6.4.2 <i>Vegetasjon like ved tiltaksområdet</i>	15
6.4.3 <i>Naturtypelokaliteter i hht. DNs håndbok nr. 13</i>	17
6.4.4 <i>Data for naturbase</i>	18
6.5 LOVSTATUS	19
6.6 KONKLUSJON – VERDI BIOLOGISK MANGFOLD	19
7 VIRKNINGER AV TILTAKET	20
7.1 OMFANGSVURDERINGER	20
7.2 KONKLUSJON FOR KONSEKVENNS	21
8 MULIGHET FOR AVBØTENDE TILTAK	21
9 USIKKERHET	21
9.1 REGISTRERINGSUSIKKERHET	21
9.2 USIKKERHET I VERDI	21
9.3 USIKKERHET I OMFANG	22
9.4 USIKKERHET I VURDERING AV KONSEKVENNS	22
10 KILDER	22
10.1 NETTBASERTE KILDER	22
10.2 SKRIFTLIGE KILDER	22
10.3 MUNTLEGE KILDER	23
11 ARTSLISTE OVER KARPLANTER REGISTRERT I INFLUENSOMRÅDET	23

1 FORORD

Ecofact har på oppdrag for Monica Rostad utført utredninger av biologisk mangfold i et 163 daa stort areal mellom gården Rostad og Rostaelva. Dette området ligger sørøst for Lille Rostavatn i Rostadalen i Målselv kommune. Planområdet ble befart den 17. juni 2013. Det videre arbeidet er utført i henhold til Veivesenets håndbok 140 for konsekvensanalyse av biologisk mangfold. Utredningen er utført av MSc Bente Sved Skottvoll. Monica Rostad har bistått med tekniske data og deltatt på befaringsavdelingen av området for det planlagte prosjektet, og hun skal ha takk for et godt samarbeid.

Tromsø
04.07.13

Bente Sved Skottvoll

2 SAMMENDRAG

Beskrivelse av tiltaket

Tiltaksområdet omfatter 163 daa tidligere kulturmark. Det skal ryddes skog, overflata slettes og brytes for å kunne benytte området til dyrka eng og beitemark. Det planlagt å overholde en pålagt avstand fra nydyrka mark til vannkilder og småbekker på 10 meter. Småbekker og andre vannsamlende forsenkninger i landskapet er kartlagt og planlegges beholdt slik de forekommer i området. Noe opprensning av småbekker påberegnes, men området er selvdrenerende og det er ikke behov for dreneringsplanlegging.

Datagrunnlag

Befaringer foretatt 17. juni 2013. Data fra DNs naturbase samt Artsdatabanken. Fylkesmannen i Troms hadde ingen relevant informasjon om rovilt som er unntatt offentligheten. Nærområdet er noe kartlagt tidligere for både fugl, karplanter og lavarter. Datagrunnlaget vurderes til å være godt etter befaringene i 2013.

Biologiske verdier

Det viktigste biologiske verdiene i tiltaksområdet er knyttet til naturtypen rikere sump- og kildeskog som forekommer som mosaikk i omkringliggende vegetasjon, og er spesielt knyttet til fuktigere habitater, dette utløser liten til middels verdi. Ut over dette ble ingen biologiske tema som gir verdi identifisert.

Beskrivelse av omfang

Tiltaket vil føre til betydelige arealbeslag, og det meste av naturlig flora, vegetasjon og naturtyper vil gå tapt. Naturtypene knyttet til vannkilder med årssikker vannføring vil likevel i stor grad beholdes grunnet planlagt kantsone mot disse. Dette vil også minke arealbeslag av verdifull naturtype rikere sump- og kildeskog. Omfang for biologisk mangfold vurderes derfor å være lite til middels.

Samlet vurdering av konsekvenser

Rødlistede arter: Liten negativ konsekvens

Vegetasjon og naturtyper: Liten negativ konsekvens

3 INNLEDNING

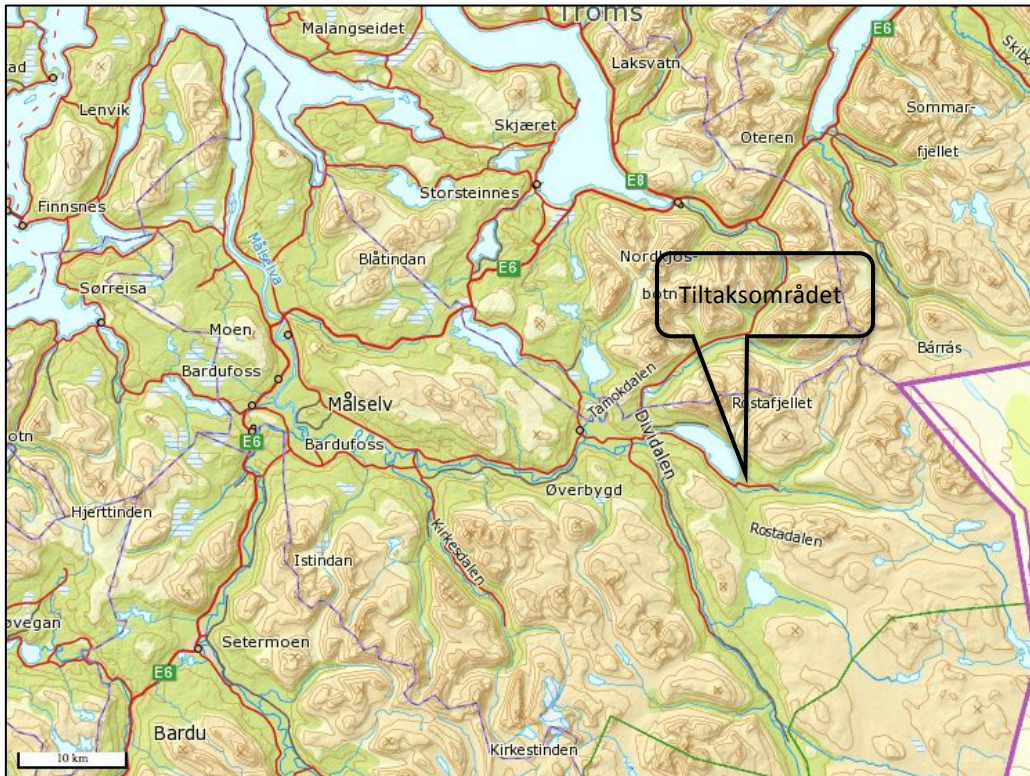
Det foreligger planer om å nydyrke et areal på 163 daa mellom gården Rostad og Rostaelva, i Målselv kommune, Troms fylke (se figur 1).

Denne rapporten sammenstiller kunnskap innhentet ved befaring av området og eksisterende dokumentasjon om biologisk mangfold og vegetasjon i området. Etter vår vurdering gir det samlede datatilfang et godt beslutningsgrunnlag.

Ved oppstart av befaring hadde området blitt beitet en tid, men kyrne var nylig flyttet til annet beiteområde.

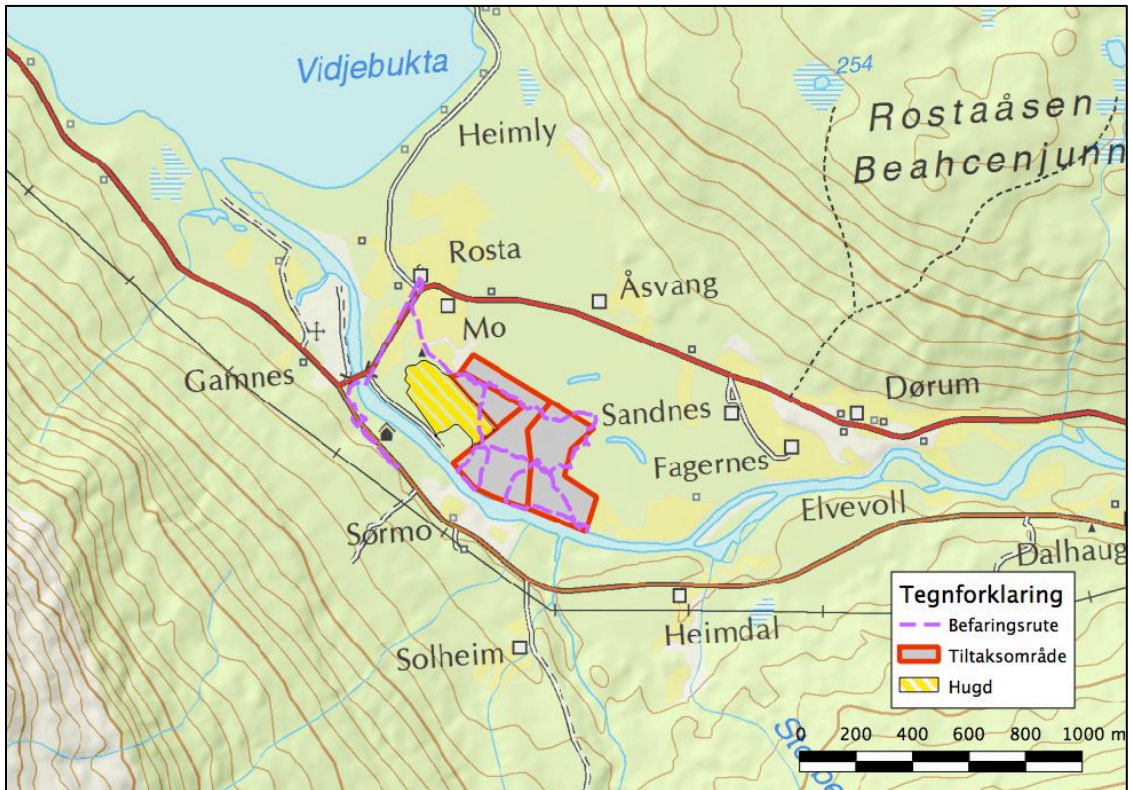
4 UTBYGGINGSPLANER OG INFLUENSOMRÅDET

Kart med avgrensning for planlagt nydyrkede områder var oversendt fra Monica Rostad (se figur 2) og Natalia Nemytova (figur 3).

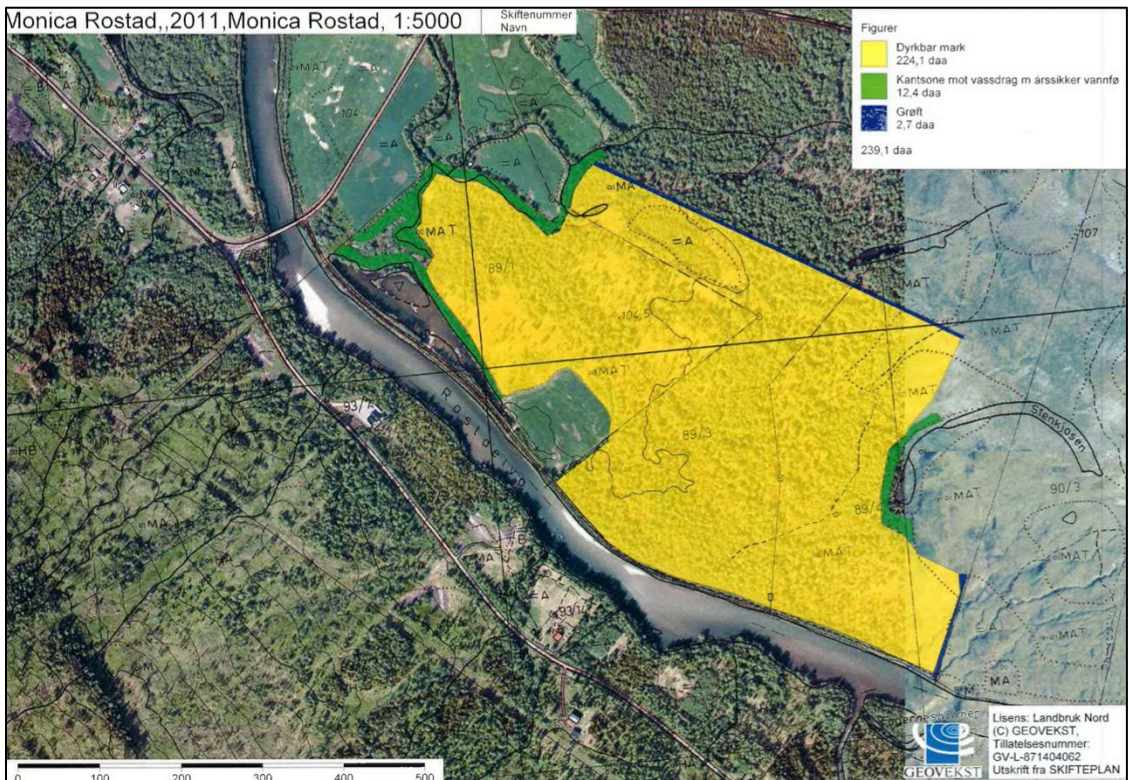

Figur 1 Regional lokalisering av tiltaket.

Området vil bli hugd og ryddet til arealer som skal benyttes til dyrking av fôr. Flere småbekker eller kjoser renner gjennom området, og disse skal beholdes der de er, men noe opprensning er påberegnet. Ei grøft legges langs nordenden av området (fig. 2). En kantsone på 10 m rundt større småbekker og andre vannkilder er planlagt.

Figur 2 Kartet viser de tre eiendommene som er planlagt nydyrket (rødt omriss). Område i gult er allerede påbegynt nydyrket.

Figur 3. Opprinnelig plantegning for tiltaksområdet viser grøft i nordøstlig kant av området (blått) og kantsoner mot vannkilder med årsikker vannføring (grønt). Arealet er nå redusert til avgrensning vist i figur 2. Kart oversendt fra Landbruk Nord.

Figur 4. Overgangssone mellom allerede hugd område (skravert i gult figur 2), og planlagt nydyrket område. I bakgrunnen skimtes ei grønn stripe av ei eng som grenser til tiltaksområdet. Foto: Bente Sved Skottvoll.

5 METODE

5.1 Datagrunnlag

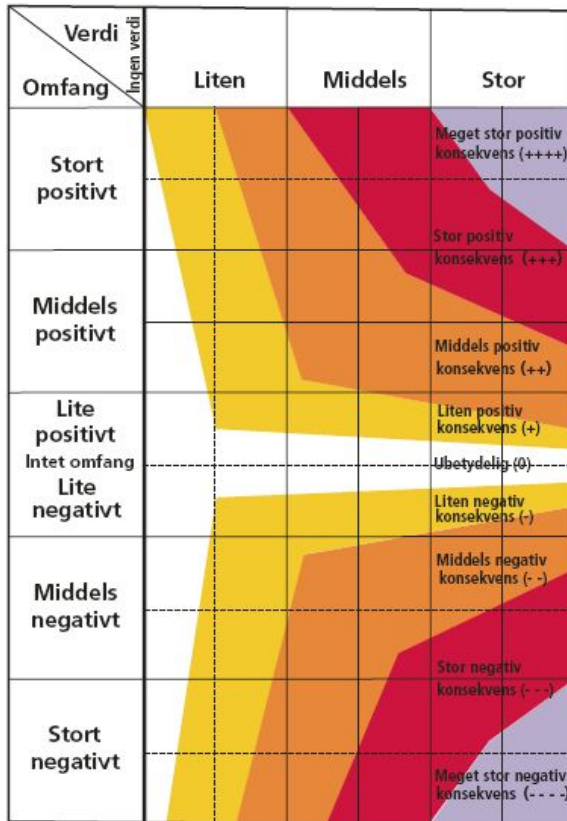
Vurdering av dagens status for det biologiske mangfoldet i området er gjort på bakgrunn av tilgjengelige databaser (Artsdatabanken og NGU), samt egen befarings i området 17. juni 2013. Gårdeier har bidratt med opplysninger om historisk bruk av området. Utover denne rapporten ser det ikke ut til at det er publisert noe som er spesielt relevant for influensområdet. Selv om det er relativt lite eldre data tilgjengelige fra selve området, virker datagrunnlaget tilfredsstillende for å kunne vurdere områdets verdi og effektene av tiltaket.

5.2 Verktøy for kartlegging og verdi- og konsekvensvurderinger

Vurderingene av verdi, omfang og konsekvens er basert på metodikk beskrevet i Vegvesenets håndbok 140 – Konsekvensanalyser tabell 1 og 2. Dette systemet bygger på at en via de foreliggende data vurderer influensområdets verdi, samt tiltakets omfang i forhold til verdiene. Ved å sammenholde verdi og omfangsvurderingene i et diagram utledes passivt den totale konsekvens for biologisk mangfold. For å komme frem til riktig verdisetting brukes spesielt Norsk Rødliste for arter 2010, samt DN håndbok nr. 13 (biologisk mangfold).

Konsekvens

Det siste trinnet i vurderingene består i å sammenholde verdivurderingene og omfanget av tiltaket for derved å utlede den samlede konsekvens i henhold til diagram vist i Fig 5.

Figur 5. Konsekvensvifta viser hvordan verdi og omfang kombineres for å finne konsekvens (Statens Vegvesen 2006).

Denne sammenstillingen gir et resultat langs en skala fra *meget stor positiv konsekvens* til *meget stor negativ konsekvens* (se under). De ulike kategoriene er illustrert ved å benytte symbolene ”-” og ”+” (se tabell 2).

Tabell 2. Oppsummering av konsekvensalternativer og korresponderende symboler.

Symbol	Beskrivelse
++++	Meget stor positiv konsekvens
+++	Stor positiv konsekvens
++	Middels positiv konsekvens
+	Liten positiv konsekvens
0	Ubetydelig/ingen konsekvens
-	Liten negativ konsekvens
--	Middels negativ konsekvens
---	Stor negativ konsekvens
----	Meget stor negativ konsekvens

5.3 Feltarbeid

Befaringer i felt ble utført 17. juni 2013 av Bente Sved Skottvoll sammen med oppdragsgiver Monica Rostad. Vegetasjonen var i sent vårstadium, men stedvis godt utviklet. Kyr hadde beitet i området inntil noen dager før befaring og vegetasjonen i åpne områder var i stor grad nedbeitet. Enkelte arter kan derfor ha blitt oversett, men det var likevel godt mulig å identifisere artene i området utfra bladdekke og ubeitete eller nedtrampete blomsterstander. Forholdene forøvrig var gode for å fange opp det biologiske mangfoldet i området. Det berørte området ble befart, samt vestsiden av kroksjøen Stenkjosen og en strekning langs elveforbygning.

Det ble etterstrebet en total registrering av alle karplanter som var mulig å observere i influensområdet. Lav fra relevante habitater ble samlet for senere identifikasjon under stereolupe. Innsamlet materiale vill bli overlevert Tromsø Museum – Universitetsmuseet (TMU).

6 RESULTATER

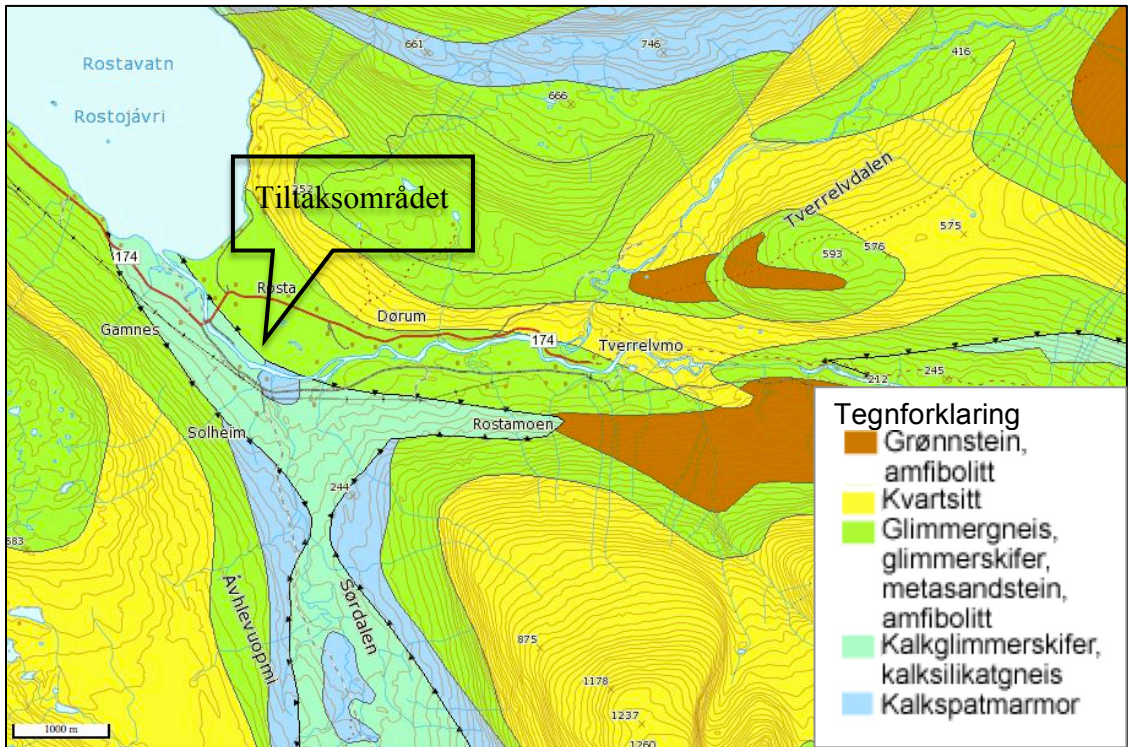
6.1 Kunnskapsstatus før denne utredningen

Data hos Artsdatabanken tyder på at Rostadalen er besøkt både av botanikere og ornitologer allerede før denne utredningen. Det er også tilgjengelig stedfestede observasjoner av rovdyr fra området. Norsk ornitologisk forening har registrert fugler i nærområdet både i 2011 og 2012. Tromsø museum, Museet i Bergen og Naturhistorisk museum i Oslo har noen spredte eldre funn, mens Biofokus har registrert funn i nærområdet fra 2011. Det fantes ingen registreringer fra selve området.

6.2 Naturgrunlaget

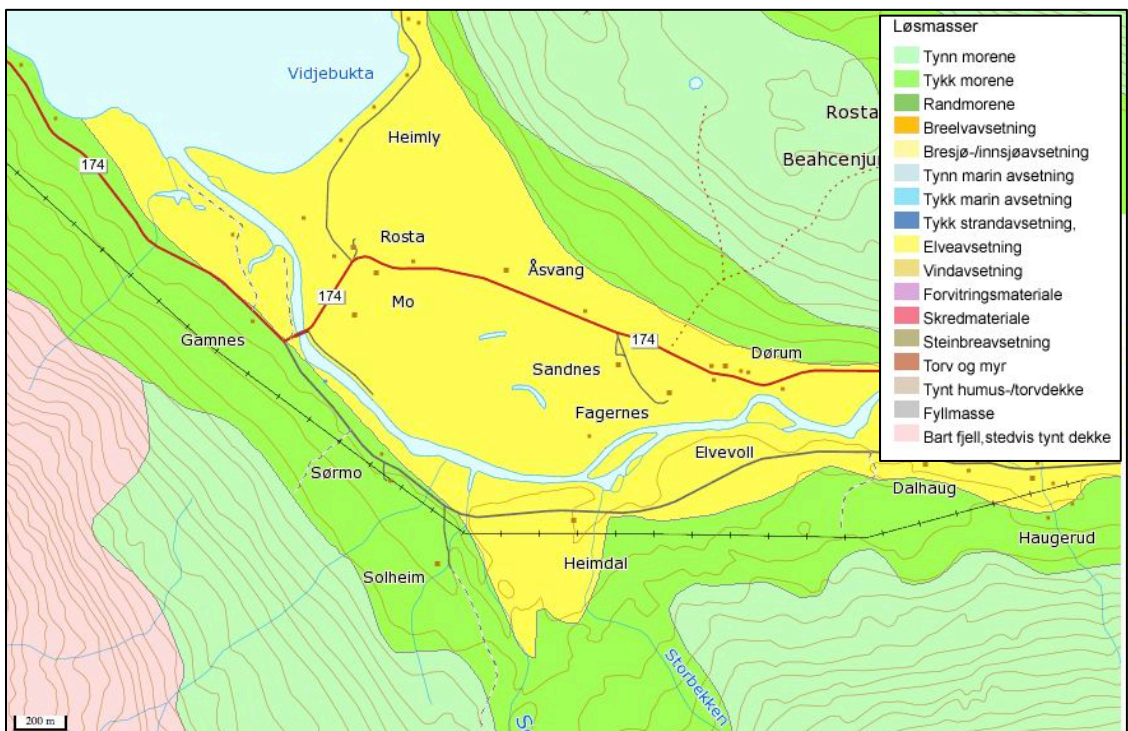
6.2.1 *Berggrunn og sedimentforhold*

I henhold til NGUs berggrunnskart består berggrunnen i influensområdet hovedsakelig av glimmerskifte og glimmergneis, og i sør mot elvebredden finnes i tillegg både kalkspatmarmor og amfibolitt (Fig. 6). Dette er bergarter som i hovedsak forvitrer lett og innebærer at substratet kan være relativt baserikt. Under feltbefaring ble det imidlertid observert områder med både fattige og noe næringskrevende vegetasjonstyper, som forklares av at substratet hovedsakelig er utvaskete elveavsetninger. Potensialet for basekrevende arter av karplanter, moser og lav er derfor middels.

Figur 6. Berggrunnkart over Rostadalen. Tiltaksområdet omfatter hovedsakelig berggrunn med glimmerskifer og glimmergneis (grønn), men også kalkspatmarmor (lys blå) og en blandet formasjon av glimmerskifer, marmor og amfibolitt (blågrønn). Både amfibolitt (brun) og kvartsitt (gul) finnes lengre inn i dalen. Kilde: Norges geologiske undersøkelse.

6.2.2 Sedimenter

Figur 7. NGUs løsmassekart viser at influensområdet består av elveavsetninger (gul). Noe tykk og tynn morene finnes ellers i nærområdet. Kilde: Norges geologiske undersøkelse.

Løsmassene i influensområdet (Fig 7) består av elveavsetninger, og er av betydning for vegetasjonen i området. Elveavsetninger er langtransportert materiale, og selv om det kan være næringsrikt substrat, er det ofte utvasket. Dette var tydelig da vegetasjonen for det meste var middels rik, og dette kan delvis forklares av gjødselseffekt fra beitende husdyr.

6.2.3 *Topografi og bioklimatologi*

I henhold til nasjonalatlas for Norge – Vegetasjon (Moen 1998) ligger området i svakt kontinental seksjon, i nordboreal vegetasjonssone. Området ligger på et flatt område ovenfor elveutløpet, og har forholdsvis god solinnstråling.

6.2.4 *Menneskelig påvirkning*

Området har vært brukt av mennesker i lang tid. Det har tidligere vært skogslått på hele neset, som opphørte sent på 1960-tallet. I forbindelse med skogslåtten ble det bygd ei høyløe på begynnelsen av 1960-tallet. Høyløa var plassert midt i det som nå er tiltaksområdet, men av denne står bare grunnstokkene igjen. Rundt høyløa ble det i sin tid plantet norsk gran, og fra denne populasjonen har grana også spredt seg innenfor området. Eiendom 89/3 tilhører gården Mo, hvor det ble beitet frem til 1979. Gårdbruker Monica Rostad har hatt kyr på beite på alle tre eiendommene siden 2007.

To områder nord og nordøst i tiltaksområdet har tidligere vært forsøkt nydyrket. I utkanten av disse områdene ligger rader av jord og stubber som den gang ble skjøvet bort. Nydyrkingen mislyktes og områdene har nå grodd igjen med ung bjørkeskog. Det ene området er mindre gjengrodd; dette grunnet lite næring i jorda i dette området, ifølge Monica Rostad.

Mot elva går det en elveforbygning langs hele tiltaksområdet. Denne ble bygd i 1962, og har senere i stor grad forhindre oversvømmelse av området. Enkelte episoder med isgang i elva har likevel ført til at vannet har gått over elveforbygningen og ført til oversvømmelse.

Det går en traktorvei langs elveforbygningen, og en traktorvei langs eiendomsgrensene inn til førstasjonen som benyttes i dag. Det er tydelige spor i vegetasjonen etter den tidligere traktorveien som gikk fra høyløa og nordøst mot fylkesveien.

Det fantes lite død ved på bakken fordi det meste av vindfall og trær veltet av kyr eller okse raskt hentes ut av området av gårdbruker, og benyttes til ved. Plukkhogst gjøres jevnlig i deler av området for å holde det åpent, og smådimensjonerte stubber fra dette står igjen.

6.3 **Rødlistede arter**

Flere rødlistede arter er registrert i Rostadalen, men ingen er registrert innenfor tiltaksområdet. Av de som er registrert, er det bare strandsnipe (NT) som kan tenkes å

bruke området i næringsøk. Når det gjelder planter, moser, lav og sopp så virker potensialet lavt for rødlistede arter.

Verdien for rødlistede arter vurderes derfor til liten.

6.4 Vegetasjon og naturtyper

6.4.1 Vegetasjon i tiltaksområdet

Rostadalen, sammen med andre områder av øvre Målselv, ble først bosatt på 1820-tallet. Tiltaksområdet har vært brukt og brukes fremdeles som kulturmark. I midtre del av tiltaksområdet finnes rester av ei høyløe med granplanting rundt, og traktorveier finnes i øvre del av området. Skogslått ble gjort i området tidligere, og på eiendom 89/4 frem til sent på 1960-tallet. Siden har hele eller deler av området vært beitet med enkelte tidsavbrekk. Eiendom 89/3 ble beitet fram til 1979. Ammekyr med kalver og én okse har hatt hele tiltaksområdet som beite siden 2007.

Bjørk dominerer i hele området, mens hegg og gråor dominerer vegetasjonen ved fuktigere områder og bekkene. Rogn, einer og enkeltrær av furu finnes også, mens plantet gran finnes i midten av området med noe spredning herfra. Beitetrykket varierer i området, og synes å ha vært størst i den nordlige delen av området, hvor fôrstasjonene også er plassert. Her har dyretråkk forstyrret mye av vegetasjonsdekket, småtuer av sølvbunke er vanlig, og barken på løvtrær er skalet av de nederste 1,5 – 2 meter. Kyr og okse har veltet stående død ved eller mindre levende trær, men stedvis fantes likevel litt smådimensjonert død ved av hovedsakelig or på bakken. Morkne stammer som ligger på bakken tråkkes i stykker av kyrne ifølge gårdbruker, og ellers hentes større veltede trær ut. Den nordlige og vestlige delen av området er fuktigere enn de andre delene av området, og de større bekkene eller sigene går også her.

Figur 8. Småbekker med sesongvarierende vannstand renner gjennom de nordlige og vestlige delene av tiltaksområdet. Dette bildet er tatt nord i området, og er en av de større småbeggene eller "kjosene". Smådimensjonert liggende dødved, samt trær med svak sokkeldannelse sees i bildet. Foto: Bente Sved Skottvoll

Beggene eller sigene i området har sesongvarierende vannstand, og tørker noe eller helt ut i løpet av sommeren. Dette gjelder også kroksjøen Stenkjosen rett øst for tiltaksområdet, som har mindre vannareal på sensommeren. Dette kan tyde på at vannspeilet i området synker i løpet av sommeren. Vegetasjonen ved bekkene kan bestemmes til boreal sumpskog, og skal gir verdi i henhold til DN håndbok 13, men denne vegetasjonen forekommer sporadisk, som en mosaikk i vegetasjonen rundt, og er vanskelig å avgrense tydelig. Noe sokkeldannelse finnes i naturtypen. Noe stående og liggende dødved finnes, men svært lite dødved i senere nedbrytningsfaser ble observert. Rundt bekkene finnes gråor, hegg og ulike vierarter, hvor bekkeblom og engsnelle er dominerende i feltsjiktet, men både krypsoleie, vassarve, fjellfiol og gressarter er dekkende i feltsjiktet. Spredte forekomster av mer krevende arter som teiebær, bringebær, turt, mjødurt, rips og vendelrot finnes ved sokkelen av trær i naturtypen, hvor de har fått stå noe mer i fred for beitedyr og marka er noe tørrere.

Figur 9. I sørøstre del av området er vegetasjonen i tidlig utviklingsstadium i tillegg til å være beitet ned, men viser fortsatt spor av å ha vært en storbregneskog. Foto: Bente Sved Skottvoll

Bjørkeskogen har ellers et preg av å være blåbærskog og lågåurt – småbregneskog med områder der det finnes tilnærmet monokulturer av varierende enkeltarter i feltsjiktet. Marikåpe, fjellfiol, skogstjerne, skogstorkenebb, fugletelg og skogstjerneblom var vanlig i feltsjiktet, og kunne forekomme som flekkvise monokulturer. Teiebær og skogstjerne, arter som i Fremstad (1997) nevnes som noe beitesky arter, finnes flekkvis i rikt monn i nordlige deler av området. Også sterkt beitesky arter som turt og firblad finnes her. Av kjente beitebegunstigede arter som også forekommer i nord, ble engsyre og engkvein observert. Enkelte områder med boreal høgstaude bjørkeskog med storbregner finnes også sør og øst i tiltaksområdet. I de fattigere og tørrere områdene finnes smyle, lyngarter, skogstjerne og skrubbær i bunnvegetasjonen, disse områdene er antakelig blåbærskog med beitepåvirkning. Einer var utbredt i busksjiktet, og indikerer gjengroende kulturmark i ulike faser.

Figur 10. I nordøstre del av området er vegetasjonen tørrere og noe fattigere. Det noe åpne skoglandskapet og framvekst av einer vitner om tidligere kulturpåvirkning i området. Foto: Bente Sved Skottvoll

Figur 11. Også i sørvestre del av området er vegetasjonen tørrere. Skoglandskapet er fortsatt åpent, men lite einer i området tyder på at denne kulturmarka er i tidlig gjengroingsfase. Foto: Bente Sved Skottvoll

Midt i den østligste eiendommen (89/4) finnes restene av ei gammel høyløe. Høyløa ble bygd på tidlig 1960-tallet og rundt denne ble det plantet norsk gran. Fra denne granplantingen har enkelte yngre graner i området ved høyløa også vokst opp. Feltsjiktet rundt høyløa karakteriseres som småbregneskog, da fugletelg og smyle dominerer feltsjiktet sammen med skogstjerne, skogstjerneblom og hengeving. Noen mer næringskrevende arter som teiebær og skogstorkenebb finnes også. Skogslått ble gjort i området frem til slutten av 1960-tallet, men vegetasjonen preges i liten grad av skogslåtten i dag.

Figur 12. Bare grunnstokkene av høyløa ligger igjen. Rundt er det granplantinger, og en åpning mellom trærne viser hvor den tidligere traktorveien gikk. Foto: Bente Sved Skottvoll

6.4.2 Vegetasjon like ved tiltaksområdet

Øst og like utenfor tiltaksområdet finnes en liten elveavsnøring eller kroksjø, lokalt kjent som Stenkjosen. Sennegras, elvesnelle og bekkeblom vokste i vannet ved bredden, mens rips, ulike vierarter, gråor og hegg vokste langs bredden. Arter i feltsjiktet plasserer vegetasjonen langs kroksjøbredden til gråor-heggeskog med høgstaude-strutsevingutforming. I feltsjiktet fantes derfor også blant annet strutseving, hengeving, vendelrot, skogstorkenebb, hengeaks og turt.

*Figur 13. Kroksjøen Stenkjosen ligger like øst for og utenfor tiltaksområdet. Vannstanden minker gjennom sommeren, og på sensommeren går ikke vannen lengre enn til omtrent hvor bildet er tatt.
Foto: Bente Sved Skottvoll*

Mot elva er det bygd en elveforbygning, og ved denne danner gråor, bjørk, ung rogn og einer tre- og busksjikt, mens fjellfiol, olavsstake, skogstjerne, smyle, engsnelle, engsoleie og småmarimjelle danner feltsjiktet. En traktorvei går på elveforbygningen, og mellom elva og tiltaksområdet.

Figur 14. Elveforbygningen ned mot Rostaelva. Foto: Bente Sved Skottvoll.

6.4.3 Naturtypelokaliteter i hht. DNs håndbok nr. 13

Det er tidligere registrert flere verdifulle naturtypelokaliteter i henhold til DN håndbok 13 i Rostadalen, men ingen i eller med nærhet til tiltaksområdet. Tiltaksområdet har tidligere vært benyttet til skogslått og beite over lang tid, men bruken har vært vekslende i de siste 50 år. Skogslåtten ble avviklet på slutten av 1960-tallet, og siden har området kun vært brukt til beite, men det har også vært perioder med lengre beiteopphold. Det har ikke blitt identifisert særtrekk ved kulturmarka som gjør at den skal verdisettes og avgrenses som beiteskog eller slåttemark (se vegetasjonsbeskrivelse på side 13), dette fordi deler av området allerede har kommet i ulike gjengroingsfaser og fordi hevden i området har vært varierende.

Naturtypen rikere sump- og kildeskog er registrert i tiltaksområdet, og skal avgrenses og verdisettes etter DN håndbok 13. Denne naturtypen finnes langs småbekker og sesongvarierende vannansamlinger i tiltaksområdet, og den sporadiske forekomsten gjør naturtypen vanskelig å avgrense. Vi har derfor valgt å avgrense denne naturtypen som mosaikkandel på 5 % innenfor tiltaksområdet.

6.4.4 Data for naturbase

Lokalitet med rikere sump- og kildeskog

Innledning

Lokaliteten ble avgrenset i forbindelse med utredning av biologisk mangfold i et område tiltenkt nydyrking ved gården Rosta i Rostadalen, Målselv kommune. Området ble befart av Bente Sved Skottvoll (Ecofact) den 17. juni 2013.

Beliggenhet/avgrensing, naturgrunnlag:

Naturtypen avgrenses som fragmentarisk forekomst innen beiteområdet planlagt for nydyrking mellom Rostaelva, rv 174 og gården Rostad. Området har tidligere vært flompåvirket, men en elveforbygning som ble bygget i 1962 har redusert flompåvirkningen. Sesongvariasjoner i grunnvannstand er imidlertid fortsatt vanlig, og er antakelig opphav til denne naturtypen. Naturtypen er spesielt synlig ved småbekker med stille vann i området, men forekommer sporadisk også ved andre fuktigere steder og forsengkninger i terrenget. Berggrunnen i området gir kan gi middels næringsrik til kalkrikt substrat, mens området i stor grad har noe næringsrike sedimentasjoner. Lokalitetens grenser sammenfaller delvis med eiendomsgrenser, og ligger mellom en kroksjø i øst, elva i sør, jordbruksområder i vest og andre tilgrensende skogtyper samt RV 174 i nord.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper:

Dette er rikere sump- og kildeskog, av utformingene boreal kildeskog (E3 – Gråorbjørk-viersumpskog og -kratt). Naturtypen forekommer som fragmenter i omkringliggende skogtyper uten verdi i hht. DNs håndbok 13.

Artsmangfold:

Rundt bekkene finnes gråor, hegg, rogn og ulike vierarter, mens bekkeblom og engsnelle er dominerende i feltsjiktet. Både krypsoleie, vassarve, fjellfiol og gressarter er dekkende i feltsjiktet. Spredte forekomster av mer krevende arter som teiebær, bringebær, turt, mjødukt, enghumbleblom, rips og vendelrot finnes ved sokkelen av trær i naturtypen. Trolig har området størst potensiell verdi for lav og vedboende sopp, knyttet til gråor og rogn, men ingen slike arter er foreløpig registrert.

Påvirkning/bruk, trusler, fremmede arter:

Lokaliteten er en del av et beiteområde per i dag, som er planlagt nydyrket. Ved nydyrking er småbekkene, som også er kjerneområdet for sumpskogen, planlagt beholdt, men noe opprensning vil bli gjort ved behov.

Verdivurdering:

Lokaliteten får kun svak verdi C. Der den forekommer over større arealer har naturtypen til en viss grad lokalskala variasjon med åpne vannspeil, sumpområder og

tørrere områder ved soklene. Skogen har små til middels dimensjonerte trær med noe sokkeldannelse og noe liggende mindre dimensjonert dødved av hovedsakelig gråor, men vegetasjonstypen er noe dårlig utviklet og har usikker kontinuitet grunnet beiting. Gitt tid til utvikling uten påvirkning har skogen potensiale til høyere diversitet og enkelte rødlistede arter av lav og vedboende sopp.

Skjøtsel og hensyn (bevaringsmål):

Det beste for det biologiske mangfoldet er at området forblir upåvirket.

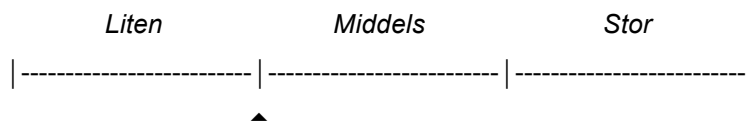
6.5 Lovstatus

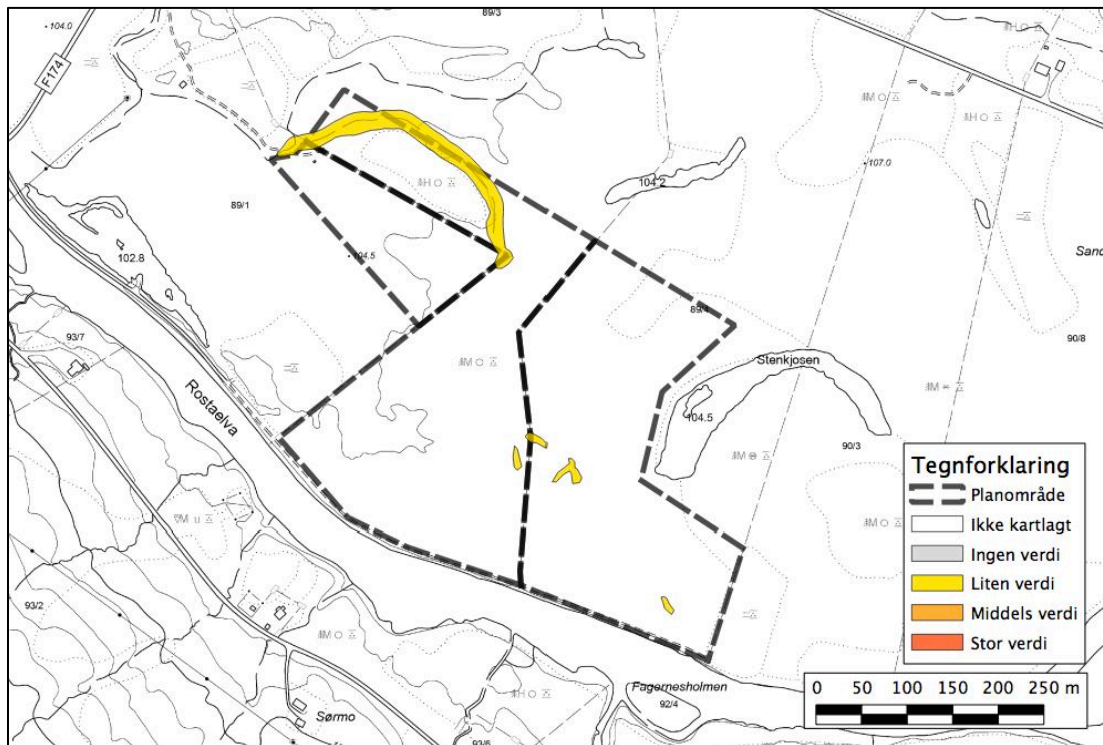
Det ligger ingen verneområder i nærheten av influensområdet, og det er heller ikke planlagt noen slike nær tiltaket.. Rostaelva er også en del av Målselv nasjonale laksevassdrag.

6.6 Konklusjon – verdi biologisk mangfold

Tiltaksområdet har en fragmentarisk forekomst av den verdifulle naturtypen rikere sump- og kildeskog med svak verdi C, noe som tilsier liten til middels verdi. Observasjon av strandsnipe (NT) ved Lille Rostavatn og Dørum gård tyder på at denne arten også kan forekomme i eller ved tiltaksområdet, og dette tilsier liten til middels verdi.

Konklusjonen blir derfor at tiltaksområdet har liten til middels verdi for biologisk mangfold.

Figur 13. Verdikart over tiltaksområdet. Områder med liten verdi er markert med gul farge. Det er ingen områder som har middels eller stor verdi.

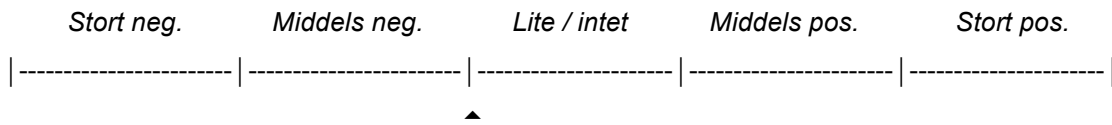
7 VIRKNINGER AV TILTAKET

7.1 Omfangsvurderinger

Tiltaket vil føre til betydelige arealbeslag, og det meste av naturlig flora, vegetasjon og naturtyper vil gå tapt. Naturtypene knyttet til vannkilder med årssikker vannføring vil likevel i stor grad beholdes grunnet planlagt kantsone mot disse. Denne kantsonen er viktige for å opprettholde de større områdene av fuktkrevende vegetasjonen som finnes i tiltaksområdet. Det er ukjent om den planlagte grøften langs nordgrensen av tiltaket vil ha noen påvirkning på den sesongvarierende vannstanden i området. Potensielt kan forurensing grunnet gjødsling endre vann- og fukttilknyttet vegetasjon og naturtyper.

Potensielt berører også tiltaket de rødlistede artene strandsnipe (NT), men det er ikke kjent at influensområdet overlapper med viktige funksjonsområder for denne arten. Inngrepet vil likevel føre til en innskrenkning av leveområdet, og omfanget vurderes derfor til å være lite negativ for denne arten.

Forholdet som utløser størst negativt omfang er det inngrepet tiltaket vil ha på den verdifulle naturtypen rikere sump- og kildeskog som finnes i mosaikk i området. Fordi denne naturtypen nettopp er knyttet til vannkilder vil de største arealene av denne naturtypen finnes i kantsonen til vannkilder, og bare mindre utviklede og små områder av naturtypen finnes sporadisk i området vil bli direkte berørt. Konklusjonen for omfang blir derfor liten til middels negativ:

7.2 Konklusjon for konsekvens

Vurdering av konsekvens for de ulike temaene er en passiv sammenstilling av verdi og omfang ved bruk av konsekvensvifta (Fig. 5). Resultatene er oppsummert i tabell 3.

Tabell 3. Vurdering av konsekvens for temaene rødlistede arter, terrestrisk miljø og akvatisk miljø.

Tema	Verdi	Omfang	Konsekvens
Rødlistede arter	Liten til middels verdi	Lite negativt omfang	Liten negativ konsekvens
Vegetasjon og naturtyper	Liten til middels verdi	Lite til middels negativt omfang	Liten negativ konsekvens

8 MULIGHET FOR AVBØTENDE TILTAK

Det er ikke så mange avbøtende tiltak som kan gjøres i forbindelse med nydyrking, annet enn å velge å ikke dyrke opp spesielt verdifulle arealer. Pålagte tiltak er allerede innlemmet i planen, slik som kantsoner ved årssikre vannkilder. Det er viktig at dette gjennomføres.

Ellers er det generelle tiltak som går på å minimere arealbeslag til formål som adkomstveier og riggområder til utstyr.

9 USIKKERHET

9.1 Registreringsusikkerhet

Personene som utførte registreringene har lang felterfaring samt god artskunnskap og økologisk kunnskap innen de fleste aktuelle organismegruppene, og representative områder for hele tiltaksområdet er befart. Det er likevel knyttet noe usikkerhet til artsregistrering i området, da området allerede hadde vært beitet ved befaring, og i tillegg var vegetasjonen i litt tidlig stadium. Det er derfor knyttet mellom liten og middels usikkerhet til registreringene.

9.2 Usikkerhet i verdi

Verdivurderingene bygger på godt datatilfang. Det er derfor liten usikkerhet knyttet til verdivurderingene.

9.3 Usikkerhet i omfang

Omfangsvurderingene bygger på detaljerte utbyggingsplaner, og omfangsvurderingene vurderes dermed til å liten usikkerhet.

9.4 Usikkerhet i vurdering av konsekvens

Det er liten usikkerhet knyttet til vurderingene av konsekvens for biologisk mangfold rundt tiltaket.

10 KILDER

10.1 Nettbaserte kilder

Direktoratet for naturforvaltning. Naturbase: dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/

NGU: geo.ngu.no/

NVE-atlas: atlas.nve.no

Artsdatabanken: www.artsdatabanken.no

Hjorteviltregisteret: www.hjortevilt.no

10.2 Skriftlige kilder

Direktoratet for naturforvaltning 2006 (rev 2007). *Kartlegging av naturtyper. Verdsetting av biologisk mangfold*. DN-håndbok 13-1999.

Direktoratet for naturforvaltning 2000. *Kartlegging av ferskvannslokaliteter*. DN-håndbok 15 (internettutgave: www.dirnat.no).

Fremstad, E, Moen, A. (red.) 2001. *Truete vegetasjonstyper i Norge*. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4: 1-231.

Halvorsen, R., Andersen, T., Blom, H.H., Elvebakk, A., Elven, R., Erikstad, L., Gaarder, G., Moen, A., Mortensen, P.B., Norderhaug, A., Nygaard, K., Thorsnes, T. & Ødegaard, F. 2009. *Naturtyper i Norge (NiN) versjon 1.0.0*. – www.artsdatabanken.no (2009 09 30).

Kålås, J.A., Viken, Å., Henriksen, S. og Skjelseth, S. (red.) 2010. *Norsk rødliste for arter 2010*. Artsdatabanken, Norge.

Moen, A. 1998. *Nasjonalatlas for Norge: Vegetasjon*. Statens kartverk, Hønefoss. 1-199.

Statens Vegvesen 2006. *Konsekvensanalyser – Håndbok 140*.

10.3 Muntlige kilder

Monica Rostad, gårdbruker

Natalia Nemytova, rådgiver jord og plantekultur, Landbruk Nord

11 ARTSLISTE OVER KARPLANTER REGISTRERT I INFLUENSOMRÅDET

Vitenskapelig navn	Norsk navn
Karplanter:	
<i>Achillea millefolium</i>	Ryllik
<i>Alchemilla</i> sp.	Ubestemt marikåpe
<i>Alnus incana</i>	Gråor
<i>Anthriscus sylvestris</i>	Hundekjeks
<i>Astragalus alpinus</i>	Setermjelt
<i>Avenella flexuosa</i>	Smyle
<i>Barbarea stricta</i>	Stakekarse
<i>Betula pubescens</i>	Vanlig bjørk
<i>Calamagrostis phragmitoides</i>	Skogrørkvein
<i>Caltha palustris</i>	Bekkeblom
<i>Carex brunnescens</i> var. <i>vitiilis</i>	Sumpseterstarr
<i>Carex vesicaria</i>	Sennegras
<i>Chamaepericlymenum suecicum</i>	Skrubbær
<i>Chamerion angustifolium</i>	Geitrams
<i>Cicerbita alpina</i>	Turt
<i>Cirsium heterophyllum</i>	Hvitbladtistel
<i>Corallorhiza trifida</i>	Korallrot
<i>Deschampsia cespitosa</i>	Sølvbunke
<i>Dryopteris expansa</i>	Sauetelg
<i>Elymus repens</i>	Kveke
<i>Equisetum fluviatile</i>	Elvesnelle
<i>Equisetum pratense</i>	Engsnelle
<i>Equisetum sylvaticum</i>	Skogsnelle
<i>Filipendula ulmaria</i>	Mjødurt
<i>Galium elongatum</i>	Stor myrmaure
<i>Geranium sylvaticum</i>	Skogstorkenebb
<i>Geum rivale</i>	Enghumleblomst
<i>Gymnocarpium dryopteris</i>	Fugletelg
<i>Juniperus communis</i>	Einer
<i>Linnaea borealis</i>	Linnea
<i>Luzula multiflora</i> ssp. <i>frigida</i>	Seterfrytle
<i>Luzula pilosa</i>	Hårfrytle
<i>Lycopodium annotinum</i>	Stri kråkefot
<i>Lycopodium clavatum</i>	Myk kråkefot
<i>Matteuccia struthiopteris</i>	Strutseving

Vitenskapelig navn	Norsk navn
<i>Melampyrum sylvaticum</i>	Småmarinjelle
<i>Melica nutans</i>	Hengeaks
<i>Moneses uniflorus</i>	Olavsstake
<i>Myosotis scorpioides</i>	Engminneblom
<i>Omalotheca norvegica</i>	Setergråurt
<i>Orthilia secunda</i>	Nikkevintergrønn
<i>Paris quadrifolia</i>	Firblad
<i>Phegopteris connectilis</i>	Hengeving
<i>Picea abies</i>	Gran
<i>Pinus sylvestris</i>	Furu
<i>Prunus padus</i>	Hegg
<i>Pyrola minor</i>	Perlevintergrønn
<i>Ranunculus repens</i>	Krypsoleie
<i>Ribes spicatum</i>	Rips
<i>Rubus idaeus</i>	Bringebær
<i>Rubus saxatilis</i>	Tegebær
<i>Rumex acetosa</i>	Engsyre
<i>Rumex acetosella</i>	Småsyre
<i>Silene dioica</i>	Rød jonsokblomst
<i>Solidago virgaurea</i>	Gulliris
<i>Sorbus aucuparia</i>	Rogn
<i>Stellaria nemorum</i>	Skogstjerneblomst
<i>Taraxacum sp.</i>	Ubestemt løvetann
<i>Trientalis europaea</i>	Skogstjerne
<i>Trollius europaeus</i>	Ballblom
<i>Urtica dioica</i>	Brennesle
<i>Vaccinium myrtillus</i>	Blåbær
<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	Tyttebær
<i>Valeriana sambucifolia</i>	Vendelrot
<i>Viola biflora</i>	Fjellfiol
<i>Woodsia glabella</i>	Dverglodnebregne

Moser: Ingen

Kun trivielle arter påvist

Lav:

Kun trivielle arter påvist